

ARRESE TA BEITIA

OTXANDIO'KO OLERKARI OSPETSUAREN
BERTSOAK BARRIRO ARGITARATUTA

Lendik be ez ditugu Arrese'ren bertsuak ixil-sokoan egonak.

Bere lenengo bertso-sailla 1900'an agertu zan; *Ama euskeriaren liburu kantaria* eritxon. Urte bi geroago, 1902'an, *Asti-orduetako bertsozko lanak*; ta andik urte mordo bat geroago, 1933'an, *Olerkiak JAUNGOKO-ZALE* bazkunak argitaldu zituan. Bai ta bazkuna onek argitara emon eban beste *Bertso-sorta* txiki bat be, olerkariaren omenez Otxandio'n (1930'garren urtean) egin ziran jaietan zabaltzeko.

Gaur, oster, iru liburu onetako bertsuak eta bestetxoren batzuk geiago, emen dituzu sail mardul baten batuta. Ba-dira oindiño banakaren batzuk emen sartu ez doguzanak, baiña oso gitxi.

Gaiñera, bederatzi zatitan banaturik daukazuz bizkaitar seme argi onen bertso-lanak. Ona emen:

1.—*Kantu errikoiak*.—Ederrenak nunbait, askoren ustez, Biotz muiñe-

tik urtenak bai beintzat. Eta goienak bere lantegian, santu ta irudi-gintzan eragoiola neurtu ebaran.

II.—*Lirika kantuak*. — Esku artean ezik, biotzean bai, Arrese'k harerabilen, bere ezkongei deitu gekeon otskin edo liratoa. Ta onen ariai atzer ikuturik egiñak ditu neurtitz mazalak, txori antzean egalariak. Niretzat onetxe onenak be. Biotza negarti dogu geienez; Arrese'k negar egian; ez gero gaurko filosofo Sartre, Heidegger, Zubiri. Unamuno ta beste askok lez negar larría; ez, etzan Arrese'na il-miñak emoten dauan negar ikarakorra, etsi goi-arnasduna baiño. Ikusi *Agur, Ume, Anjela, Illeta* ta antzekoak.

III.—*Gora kantuak*.—Egoki yaku beti gizaseme gurenak jasotea. Orrelaxe egin eban Horati'k bere oda bikaiñak idaztean; orrelaxe beste askok. Aren lortatzez ibillirik, euskaldun umantak aipatu ebaran gure kantariak be.

IV. *Leubakubak*. — Guzik he es
ure kashay, non tsukun egitak bai
du. Ia guzikak, zuen hatara jarria
du rat. Ba-dien ospelaku zaitzak lau
te jakuntutan he: Lope de Vega,
Quixote, Shakespeare...

V. *Eliz kantak*. — Arreso ulerka
ti mara daga, ia erromantikoa he
detik idillia. Ia heñ, aurzikoa
neurri ta kera erabili arren, itzika
ulerkari arrote antara he jokatzen
dau; esate hataraku, hitzez maila
chazanak eta edepitaku gausak gu
ratzen, eztai horien nauziku aha
palditak, *videtur actura real desito*
na erabili elan.

VI. — *Alegiak*. — Ipuia antzaku
onek antzizkuak dira nuzkalt.
Kristu'ren jaitzen baita hosi gisaldi
leugo hizi izan ran Españ'k egia ei
chazan leuengok; gero Pedro erre
matarren arren, La Fontaine Fran
tziar, Samanigo ta Iriarte republi
kar izen sunzikok ditugu. Arreso'k
he idatei sition, ta es gitei; baita
es itorengandik arrote gero, zail
antzen gakak egiten daban antzera.
Bizkaitar unak, gisokak leintzat, he
rekerok ditu zail ta munitin.

VII. *Ipuiak*. — Bero burutik aie
ratokak, Fransi he-zen truketak odu

gria kardunna bat, bai daga
zuekurre; santugillak laua
diku elan bertan-igorta
ngaria dan antzen he; esate
biritik antzera, hitzaku
dauk antzen dau.

VIII. *Irakurgetak*. — Guzik
dina dabe unetik; hatzak arren
ratu, heste hatzuk eta zue
alhar iketa, nekutik aldaku ta
Orreaino, atzogiñak irakurten
nak, bai hatzuk bai hesteak.

IX. *Federatib antzeratutak*. —
ralla, Herrera, Quintana ta Yllan
na es dira errezunak antzeratutak
taku; Arreso'k, elan he, atzogiñ
daga ulerkari español nerria hosi
epitokak antzeratutak jarria, eta
guz gisiki jantzei. Lehenen he
juketara ta gaitzantzerokak eta
horditak; baita antzera antzera
ratzen ditu errezunak. Itzika
alopaldi hatzuk, egillak baita
keratutak egokitako talutan dau

Liburak 600 orrialde ditu ta
pantzen zailtan da.

Aste ONAINDIA

